

ACC. N:R M. 12723: 1-11.

Landskap: Öland Upptecknare: E. L. Nörgård, Lund
Härad: Ågusrum Berättare: Selma Johansson
Socken: Wickelby Berättarens yrke: Bondhustru
Uppteckningsår: 1953 Född år 1870 i St. h. Wickelby

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Friew och bröllop. s. 1-11. LUF 71.

Frieri och Bröllop.

På lördagskvällarna, ofta även andra dagar i veckan var det dans på vägen. Någon hade ett munspel eller ett handklaver som han började spela på och sen var dansen igång. Ingen tyckte det var konstigt eller ansoraliskt, vi bara dansade ju.

På söndagarna lekte vi på torget ("torget" en liten öppen plats mitt i byn, bildat av två kors-

vägar.) Barn och unga lekte
ihop.... Änka lek, barka läder,
Bro Brea, en slår en tredje osv.

2.

Om jularna hade vi ju julka-
lasen att träffas på. De unga
lekte jullekar, dansade och sjöng.
På den tiden var här mycket
smålands pigor och drängar - de
var särskilt duktiga till att
sjunga....

Den man valde - för i min tid
har barnen själva fått bestämma,
det var på mors tid som för-
äldrarna bestämde giftermålet -

tick vara oidentlig - inte supa
för mycket, det var nästan det
viktigaste - Pengarna spelade
också en stor roll - men först och
främst skulle man ju tycka om var-
andra.

Ja de är mycket ingifta här i byn
och i hela socknen. Jag vet inte
varför - det var väl för att man
sällan träffade några utsocknes
ungdomar.

Bömmän (och kvinnor) före kom här -
när jag var ung flicka kom ibland
sådana till gårdar, men vi brukade
saga att var det så att inte någon
vågade sig hit eftersom kunde det vara
så.

*mina systrar och jag

Klänningen sydde jag hos en
sämmer ske - det var det van-
ligaste då ..

Någon gåvoinsamling förekom inte.

På mors tid red de och bjöd till
bällop med en klubba som de
slog i dörkarnen.

När det var bordlagt när jag gifte
mig - då bjöd man med biljetter.

Prästen, klockaren, släkt och
vänner bjöds - prästen var alltid
med, då vigdes så gott som all-
tid skedde i hemmet. (brudens hem)

När det lystes 2' gången var
det fest och dans, det var van.

Ligen brukligt att folk kom och gratulerade - evt. med presenter - den dagen. I övrigt hölls ingen fest före bröllopet.

5

På bröllopsdagen samlades gästerna - både brudens och brudgummens släkt ~~samma~~ samtidigt - vid 11-tiden - i en annan gård i byn, tillhörande en nära vän eller släkting. Där kläd-
des bruden och där skedde vigseln.

Sedan tågade man bygatan fram i högtidlig procession, först förtäddare - de red mellan bröllopsgården och bröllopsgård fram och till baka tills tåget kom.

nit fram - var gång de kom till
gården slog de några slag med
en klubba på dörren.

Sedan kom musiken - den skulle
alltid gå i speken - tiol och flöt.

Därefter kom brudparret och följet.

Ett sådant bröllopslag förekom här
senast 1904 då min bror gifte sig.

Det var fint och vackert väder
minns jag så barnen i byn hade
sopat bygatan innan. Ett sådant
bröllopslag kunde vi naturligtvis
bara ha på sommaren - på vintern höll
man sig i bröllopsgården hela tiden.

När jag gifte mig var det
vinter och snö! Mitt blivande hem
låg mitt emot bröllopsgården så

* Föridan var på mors tid.

Jag klädde mig där och gick
till och pyntat över gården till
gästerna och brudgummen.

Det var inte brukligt att ha
förmiddag med sig, ~~utan~~^{men} när man
rostade till bröllop skickade gästerna
en tid innan ägg och smör och
mjöl eller vad man nu annars
kunde tänka sig. ~~av~~

Det var alltid bröllop i två
dagar. Första dagen dansade man
inte, det var för högtidligt för det.
Men andra dagen och natten dan-
sade vi - kadrill och ringlesar och
vals - bruden dansade första dan-
sen - med vem minns jag ej
Ungdomarna höll sig för sig

Själva ... gummorna var med och
dansa 4-manna polka annars satt
de mest.

8

Dansa kroun av bruden:

Bruden placerades i mitten av
de ogifta flickorna med förbundna
ögon och lossnat krona (innan
satt kroun fastsydd på en liten
kudde som fästes till hårflätan.
Kudden dölles av en kraus av
orangeblommor.).

Flickorna dansade nu i ring kring
bruden som skulle pälta sin krona
på en av dem. Den som fick kronan
skulle bli brud nästa år.

Därefter kom de gifta gubbarna
och gummorna och drog ut bruden
ur ringen över till sitt lag.

Denna sed förekom så sent som 1916.

Brudparret gick ut på trappen då och då för att visa sig för allt folket som samlat sig utanför för att "se brud". Det var mest ungdomar ^{på hela staden} ... några hade bössor med sig för att skjuta skott till förmåna hedra brudparret... På en del ställen bjöds dessa ungdomar på en sup, men oftast var de så många att man inte kunde det.

Vid 2-tiden gick brudparret under risregn och hurrarop. De hade då att vänta sig att hela huset var upp och mervärd när de kom hem till sig. Det

var nämligen sed att någon under festen skulle smygga sig bort och tränga in i brudens och brudgummens rum för att ändvända allt, först och främst sängen.

På andra dagen för bröllopet gick brudgummen runt i gårdarna med en spelman på var sida och bjöd de gäster som varit med dagen innan. Detta skedde på förmiddagen, gästerna bjöds till kl. 2. Det var lika mycket gäster som andra som första dagen, ingen fick bli förbigången.

Några dagar efter detta kunde det hända att brudens föräldrar bjöd

ACC. N:R M. 12723: //

den närmaste släkten på kaffe.
Detta skedde med muntlig inbjudan.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

11